

विदेहाद्विगतचेतोदेहात् ॥ अयं जनकवंशः ॥ १० ॥ २१ ॥ इति श्रीरामा० वा० उ० सप्तपंचाशः सर्गः ॥ ५७ ॥ ॥ ५८ ॥ ॥ ५९ ॥ अथ लक्ष्मणस्य ब्राह्मणप्रतिशा
पायुक्तत्वशंकायां तादृशक्षमाशीला अपिसंतीत्याह प्रसंगाद्गामः एवं ब्रुवतीति ॥ १ ॥ महदिति ॥ वसिष्ठस्य निमेषः सहस्रसंग इति शेषः ॥ २ ॥ नक्षमंकृतवान् अनुचितमेव

यस्माद्विदेहात्संभूतो वैदेहस्तुततः स्मृतः ॥ एवं विदेहराजश्च जनकः पूर्वको भवत् ॥ मिथिर्नाम महातेजास्तेनायं मैथिलो भवत् ॥ २० ॥ इ
तिसर्वमशेषतो मया कथितं संभवकारणं तु सौम्य ॥ नृपपुंगवशापजं द्विजस्य द्विजशापाच्च यदद्भुतं नृपस्य ॥ २१ ॥ इत्यार्षे श्रीम० वा०
उ० सप्तपंचाशः सर्गः ॥ ५७ ॥ ॥ ५८ ॥ ॥ ५९ ॥ एवं ब्रुवति रामे तु लक्ष्मणः परवीरहा ॥ प्रत्युवाच महात्मानं ज्वलंतमिव
तेजसा ॥ १ ॥ महदद्भुतमाश्चर्यं विदेहस्य पुरातनं ॥ निर्वृतराजशार्दूलवसिष्ठस्य मुनेश्च ह ॥ २ ॥ निमित्तु क्षत्रियः शूरो विशेषेण च दी
क्षितः ॥ नक्षमंकृतवान् राजा वसिष्ठस्य महात्मनः ॥ ३ ॥ एवमुक्तस्तु ते नायं रामः क्षत्रियपुंगवः ॥ उवाच लक्ष्मणं वाक्यं सर्वशास्त्रविशा
रदं ॥ ४ ॥ रामो रमयतां श्रेष्ठो भ्रातरं दीप्ततेजसं ॥ न सर्वत्र क्षमावीरपुरुषेषु प्रदृश्यते ॥ ५ ॥ सौमित्रे दुःसहो रोषो यथाक्षां तोययाति
ना ॥ सत्त्वानुगं पुरस्कृत्य तन्निबोध समाहितः ॥ ६ ॥ न दुषस्य सुतो राजाययातिः पौरवर्धनः ॥ तस्य भार्या द्वयं सौम्यरूपेणा प्रतिमं भुवि
॥ ७ ॥ एका तु तस्य राजर्षेर्ना दुषस्य पुरस्कृता ॥ शर्मिष्ठा नाम दैतेयी दुहिता वृषपर्वणः ॥ ८ ॥ अन्या तूशनसः पत्नी ययातेः पुरुषर्षभ ॥ न
तु सा दयिताराज्ञो देवयानी सुमध्यमा ॥ ९ ॥ तयोः पुत्रौ तु संभूतौ रूपवंतौ समाहितौ ॥ शर्मिष्ठा जनयत्पूरुंदेवयानी यदुंतदा ॥ १० ॥
पूरुस्तु दयितो राज्ञो गुणैर्मातृकृतेन च ॥ ततो दुःखसमाविष्टो यदुर्मातरमब्रवीत् ॥ ११ ॥

कृतवानित्यर्थः ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ सत्त्वानुगं स
त्वगुणानुगतं मार्गमिति शेषः ॥ पुरस्कृत्यावलंब्य तंप्रकारं निबोध ॥ ६ ॥ पौरान्वर्धयतीति पौरवर्धनः ॥ ७ ॥ पुरस्कृता पूजिता ॥ दैतेयी दिनेः पौत्री ॥ ८ ॥ अन्या तूशनसः सु
ता ययातेः पत्नी देवयानी सा तु न दयिता नेष्टा ॥ ९ ॥ १० ॥ मातृकृतेन राजप्रियमातृत्वेनेति शेषः ॥ ११ ॥